

محمد داوری؛ سازمان سنجش با چنین رویکرد و فلسفه‌ای، نمی‌تواند برگزارکننده آزمون‌های نهایی در آموزش و پرورش باشد

«جام‌جم» برگزاری امتحانات نهایی توسط سازمان ملی سنجش را در گفت‌وگو با کارشناسان مختلف بررسی می‌کند

آزمون و خطا در امتحانات نهایی

امتحانات نهایی دیگر توسط آموزش و پرورش برگزار نمی‌شود! خبری که عبدالرسول پورعباس، سرپرست سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور آن را اعلام کرد، تا پیش از برگزاری آخرین امتحانات نهایی توسط آموزش و پرورش، علامت سؤال‌های زیادی برای دانش‌آموزان و خانواده‌ها شکل بگیرد. حالا بعد از نتایج و عملکرد ضعیف دانش‌آموزان در امتحانات نهایی باید سکان این امتحان‌ها را به دست سازمان جدیدالتاسیس، یعنی سازمان ملی سنجش بسپاریم. سازمانی که گویا قرار است با هدف نظارت و اجرای امتحانات نهایی سال ۱۴۰۳ و در همین ابتدای راه به آموزش و پرورش کمک کند. موضوعی که قطعاً با چالش‌های گوناگونی همراه خواهد بود.

با وجود این‌که امتحانات نهایی در حال حاضر نقش بسیار مهمی در سوابق تحصیلی دانش‌آموزان در کنکور دارد، اما علی‌امرای، عضو کمیسیون آموزش دیده بان شفافیت و عدالت کشور در مصاحبه‌های گوناگون، بارها نسبت به امتحانات نهایی نقدهای زیادی داشته، چراکه معتقد است امنیت این امتحانات پایین است. اما او در گفت‌وگوی خود با جام‌جم بر این باور است که اگر سازمان ملی سنجش، امتحانات نهایی را همانند شیوه آموزش و پرورش برگزار کند، هیچ تفاوتی با قبل ندارد؛ اما این‌که این اقدام چه مزایا و معایبی دارد یا در پشت پرده جلسات آموزش و پرورش با سازمان ملی سنجش چه می‌گذرد، ما را برای تهیه این گزارش مصمم‌تر کرد.

امتحان جدید برای سازمان ملی سنجش!

شورای عالی انقلاب فرهنگی چندی پیش تشکیل سازمان ملی سنجش را تصویب کرد که براساس آن، سازمان سنجش از وزارت علوم جدا و به

سازمانی مستقل زیر نظر رئیس‌جمهور تبدیل شد. وظیفه این سازمان جدید در دو حوزه ارزشیابی ورود داوطلبان و ارزشیابی و کارآیی نظام آموزشی تعریف و مقرر شده تمامی آزمون‌های سراسری، از آزمون‌های نهایی آموزشوپرورش تا ورودی دانشگاه‌ها، استخدامی و صلاحیت حرفه‌ای به این سازمان جدیدالتاسیس واگذار شود. برای این‌که پاسخ سؤالات خود را دریافت کنیم سراغ علی امرایی، عضو کمیسیون آموزش دیده‌بان شفافیت و عدالت کشور رفتیم. وی در پاسخ به این سؤال که آیا امنیت امتحانات نهایی با عوض شدن برگزارکنندگان آزمون تغییری می‌کند یا نه، می‌گوید: «اگر می‌گوییم امتحان نهایی دارای امنیت پایینی است، بحث بر سر برگزارکننده این امتحانات نیست، بلکه تعداد این امتحان‌ها به نسبت تعداد کنکور بیشتر است. سازمان ملی سنجش هم در آغاز به کار خود هیچ تجربه‌ای از این موضوع ندارد و باید روی کار آمده و ببینیم که نظارت این سازمان به کدام نهاد واگذار شده و این نهاد دارای چه هیات‌امنایی است. باید دید که این سازمان به چه سمت و سویی خواهد رفت. آیا مجلس حق طرح سؤال و تحقیق و تفحص دارد یا نه و ورود شورای عالی انقلاب فرهنگی به آن تا چه حدی است.» وی ضمن بیان این موضوع که سازمان سنجش در برگزاری آزمون‌ها تاکنون موفق عمل کرده، ادامه می‌دهد: «اگر این سازمان، امتحانات نهایی را همانند شیوه آموزشوپرورش برگزار کند، هیچ تفاوتی با قبل ایجاد نمی‌شود. ما به این سازمان اعتماد داشتیم و داریم.» البته او چندی پیش انتقادهایی را نسبت به امتحانات نهایی داشت و این امتحان‌ها را از اولویت‌های اصلی آموزشوپرورش نمی‌داند.

فلسفه و رویکرد متفاوت سازمان ملی سنجش

امتحانات نهایی با توجه به این‌که به صورت کشوری برگزار می‌شود، سطح سؤالات آن تقریباً متوسط است اما این‌که پس از اجرایی شدن این اقدام طراحی‌سؤال‌ها به چه شکل می‌شود، محسن زارعی، رئیس‌مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزشوپرورش در این خصوص توضیح می‌دهد: «طراحی سؤالات آزمون نهایی بایستی مبتنی بر اهداف برنامه درسی و محتوای کتاب‌های درسی باشد. به این منظور از سوی سازمان پژوهش‌های جداولی تعریف می‌شود و طراحان سؤالات ناظر به همین دستورالعمل‌ها باید کار را پیش ببرند.»

برای بررسی بیشتر این اقدام جدید آموزشوپرورش با محمد داوری، کارشناس آموزشوپرورش نیز به گفت‌وگو پرداختیم. او نظر متفاوتی با امرایی داشت و ضمن عجیب‌دانستن این اقدام، به جام‌جم می‌گوید:

«سازمان سنجش، سازمان مستقلى است و ورود آن به مسائل مربوط به آموزشوپرورش بايد با ضوابط و مقررات خاصى باشد. رويکرد آزمون‌هاى آموزشوپرورش در راستاى فرآيند آموزشى است كه هدف آن ارزشيابى عملکرد دانش‌آموزان براى ادامه برنامه‌ريزى تحصيلى و آموزشى است. در اصل فلسفه اين آزمون‌ها با آزمون‌هاى سازمان سنجش كه موضوع گزينش و انتخاب و برقرارى يك رقابت عادلانه براى رسيدن به يك كرسى همچون دانشگاه يا بحث استخدامى است، تفاوت بسيارى دارد.» وى بر اين باور است كه سازمان سنجش با چنين رويکرد و فلسفه‌اى، نمى‌تواند برگزاركننده آزمون‌هاى نهايى در آموزشوپرورش باشد و بايد مركز سنجش آموزشوپرورش، كيفيت و امنيت آزمون‌هايش را افزايش داده و به سمت آزمون‌هاى استاندارد با فلسفه نظام آموزشى برسد. حال بايد منتظر باشيم تا ببينيم كه سرانجام، سازمان ملى سنجش با چه استدلالى قرار است برگزارى امتحانات نهايى دانش‌آموزان را برعهده بگيرد؟ آيا امنيت امتحانات و مافياهاى لورفتن سؤالات با اين اقدام حل مى‌شود يا نه؟

تهمينه سبحانى‌شاد - گروه جامعه

منبع: روزنامه جام و جمع 25 ارديبهشت 1403 خورشيدى